

Het “als... evangelie” van Johannes

Door: A.E. Knoch

Bijbelverzen komen uit de NBG-vertaling, tenzij anders vermeld.

Het evangelie van Johannes stelt de medewerking van de mens als voorwaarde voor een gezegend bestaan. Daarin is niets van de zekerheid te bespeuren die we vinden in de overtuiging van Paulus. Daarin is geen tekstgedeelte dat vergeleken kan worden met Paulus' verzekering dat

“noch dood noch leven, noch engelen noch machten, noch heden noch toekomst, noch krachten, noch hoogte noch diepte, noch enig ander schepsel ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onze Here” (Romeinen 8:38,39).

Het evangelie van Johannes wordt gekenmerkt door woorden als *indien, als* en *opdat* en baseert zegen op verdienstelijk gedrag van de mens, dat geen enkele gewetensvolle gelovige kan claimen en waarnaar niemand, die de zwakheid van het vlees beseft, ooit zou durven streven.

Hoewel mijn vroegere leraren grote nadruk legden op uitdrukkingen als “eens gered, altijd gered,” hielden ze zich meer bezig met het evangelie van Johannes, dan met dat van Paulus. Nu ik terug kijk op die tijd, realiseer ik me dat Johannes' evangelie hen verblindde voor de essentiële waarheden van Paulus' evangelie, net zoals dat vandaag de dag bij de meeste Christenen het geval is.

Daarom denk ik dat het nuttig is om een paar tekstgedeelten te noemen, die niemand, die werkelijk de alles overstijgende boodschap van Paulus gelooft, zonder grote kleerscheuren op zichzelf zou kunnen toepassen. Als heel jong gelovige voelde ik dat er iets mis was met deze teksten, maar ik kon niet ontdekken wat het was, omdat Paulus' evangelie grotendeels onbekend terrein voor ons was. Hoewel we vele tegenstrijdige passages citeerden, werden we daar niet zodanig door gegrepen dat we hun ernstige wanklanken konden benadrukken.

Laten we gaan kijken naar het geval van de zieke man bij het bad van Betesda (Johannes 5:1). Het eerste wat we zien is een plaatje van redding in Israël vóór de komst van Christus. Wat een hopeloze toestand! Een hele menigte wacht totdat de boodschapper van de Heer het water in beweging brengt, maar er wordt slechts één persoon genezen, die er duidelijk minder erg aan toe is dan de rest, want hij slaagt erin om als eerste in het bad te komen. De man die de Heer genas lag er misschien al 38 jaar. Het probleem was dat hij afhankelijk was van zijn eigen kracht of van de hulp van anderen. Dus aan hen die onder de wet waren werd wel gezegd *hoe* zij moesten wandelen, maar ze kregen er niet de kracht voor.

Israëls genezing is toekomst

Toen Christus hem genas kregen we een plaatje te zien van Johannes' evangelie, met een duidelijke indicatie van de tijd waartoe dit behoort, want het was sabbat, wat wijst op het toekomstige Koninkrijk. Dan zal Israëls langdurige ziekte worden genezen. Hoewel de Israëlieten ook dan nog wordt verteld dat ze iets moeten doen! Dit is altijd het geval in het Besnijdenisevangelie. De leden van *Het Lichaam van Christus* worden zonder werken der wet gerechtvaardigd.

Voor mij was het meest problematische van dit tekstgedeelte, dit: toen Jezus de genezen man later in de tempel tegenkwam, zei Hij tegen hem (Johannes 5:14):

"Zie, gij zijt gezond geworden; zondig niet meer, opdat u niet iets ergers overkome."

Een dergelijke redding leek me voor mijzelf volkomen ontoereikend. Ik was me ervan bewust dat er in mij (dat wil zeggen in mijn vlees) geen goed woonde. Ik wilde het wel, maar ik kreeg het niet voor elkaar (Romeinen 7:18). Dit soort redding was niet meer dan een tijdelijke verlichting. Wat ik nodig had vond ik in Paulus' brief aan de Romeinen.

"Zo is er dan nu geen veroordeling voor hen, die in Christus Jezus zijn." (Romeinen 8:1)

"Want door genade zijt gij behouden, door het geloof, en dat niet uit uzelf: het is een gave van God; niet uit werken, opdat niemand roeme." (Efeziërs 2:8,9)

Eenheid met Christus is een zeer kostbaar voorrecht. In Johannes' evangelie is er een levende verbinding, net zoals in het evangelie van Paulus. Maar de beelden die worden gebruikt om het te illustreren verschillen enorm. Johannes gebruikt de wijnstok en zijn ranken. Paulus gebruikt het menselijk lichaam en zijn leden.

Israël was vanouds de kale wijnrank, Christus was de ware wijnstok (Johannes 15). Israël droeg geen vrucht en werd dus weggeworpen (Johannes 15:2). Christus' discipelen worden ook weggesnoeid als zij geen vrucht dragen. En dat niet alleen, de weggesnoeide ranken worden verbrand. Wat een vreselijk lot wordt hier getoond voor die gelovigen die geen vrucht dragen! Maakt het nog wat uit of de leden van *Het Lichaam van Christus* worden verbrand als een vruchtloze rank of in het vuur van Gehenna? Is dit het lot van de huidige leden van Christus' Lichaam, die geen vrucht dragen?

Het verschrikkelijke *als...*

"Als iemand niet één blijft met mij wordt hij naar buiten geworpen zoals de rank, en verdort: ze brengen die bijeen en werpen ze in het vuur, waar ze verbranden."
(Johannes 15:6, Naardense Bijbel)

Dat verschrikkelijke *als...*! Wat voor kracht heeft de wijnrank om verbonden te blijven? Allen, van wie de ogen zijn geopend voor de zwakheid van het vlees, zouden voortdurend in angst leven om hun verbondenheid te verliezen. En zo zijn er inderdaad velen. Dan volgt er een ander *als...* (NBG: *indien*) in vers 7! Wat zij maar willen zal het hunne worden, *als/indien* Zijn woorden in hen blijven.

Johannes belooft altijd iets tegen een prijs die leden van *Het Lichaam van Christus* niet kunnen betalen. Alleen de zonen van Israël die door de Vader uitverkoren zijn zullen in staat zijn om aan deze voorwaarden te voldoen.

Verleden, heden, toekomst

Omdat zelfs Johannes' naam ("zal-genadig-zijn") ons op de toekomst wijst, dienen wij alle tijdsaanduidingen nauwgezet te bestuderen, of de opgetekende gebeurtenissen werkelijk plaatsvonden in die tijd. De meest belangrijke passage staat misschien wel in het zesde hoofdstuk, beginnend bij vers 47. Dat begint met:

"Voorwaar, voorwaar, ik zeg u: Wie gelooft, heeft eeuwig* leven."

Zoals algemeen begrepen en uiteengezet, kan dit niet waar zijn, want allen tot wie Hij sprak stierven niet lang daarna, inclusief de apostelen zelf. In de Schrift vinden we het verslag van de dood van twee van de leiders: Jacobus (Handelingen 12:2) en Petrus (2Petrus 1:14). Daarom moeten we oplettender lezen. Het woord **"heeft"** betekent niet dat het op datzelfde moment ervaren werd. Zelfs onze Heer, het Kanaal van aionisch/eeuwig* leven, stierf een paar jaar later; maar nu bezit Hij het en zij zullen het ook hebben, in de opstanding.

* [Het Griekse woord *aion* betekent *een lang tijdperk met een begin en een einde*, waarin een bepaald wereldsysteem (of wereldorde) van toepassing is en werkt. De Bijbelvertalers vertalen *aion* ten onrechte met *eeuwig(heid)* of *wereld*, maar soms ook met *eeuw*, wat een betere vertaling is. Het "eeuwige leven" in de Bijbel heeft nooit de betekenis van eindeloos leven, maar altijd van het leven gedurende de *aion*, d.w.z. het bijzondere leven tijdens de komende tijdperken/eeuwen waarin Christus de wereld zal regeren en de wereld zal weten wie Hij is. In de Hebreeuwse grondtekst van het Oude Testament staat voor eeuwig(heid) het woord *olam*, dat dezelfde betekenis heeft als *aion*.]

Toen vervolgde Hij:

"Ik ben het brood des levens. Uw vaderen hebben in de woestijn het manna gegeten en zij zijn gestorven; dit is het brood, dat uit de hemel nederdaalt, opdat wie ervan eet, niet sterve. Ik ben het levende brood, dat uit de hemel nedergedaald is. Indien iemand van dit brood eet, hij zal in eeuwigheid [in de aion/eeuw] leven..."

Hier maken de gangbare vertalingen onze Heer tot een leugenaar, wanneer zij vertalen met *eeuwigheid*, want niemand van hen leefde tot in eeuwigheid, ze zijn allemaal dood nu, zonder uitzondering. Maar Hij vertelde nooit een onwaarheid. Zij zullen leven in de aion/eeuw/tijdperk van het Koninkrijk, precies zoals Hij zei.

Later (:54) bevestigt Hij dit door te zeggen dat hij die heeft ***"eeuwig [aionisch] leven ... Ik zal hem opwekken ten jongsten dage."*** Het Brood des levens was bij hen, zodat zij aionisch leven hadden. In de toekomstige opwekking zullen ze dat gaan ervaren, in overeenstemming met de toekomstige belofte in Johannes' naam en evangelie.

Wandelen in het licht

In het evangelie van Johannes wordt de gedachte van rechtvaardiging door geloof zonder werken (Romeinen 3:28) volkomen genegeerd. In 1Johannes 1:7 lezen we:

"maar indien [als] wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is ... het bloed van Jezus, zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde."

Hier hebben we een andere, onmogelijke voorwaarde, volkomen onnodig voor hen aan wie de huidige genade wordt getoond. Zeker, de leden van *Het Lichaam van Christus* wandelen misschien enigszins in het licht, maar toch echt niet ***"gelijk Hij in het licht is."*** Hoeveel beter is het om gerechtvaardigd te zijn in Christus (Romeinen 5:9)!

Hier hebben we de basis voor de twee grootste vertakkingen in het Christendom. Beide zijn gebaseerd op de Bijbel, maar de ene steunt op een evangelie dat grotendeels afhankelijk is van menselijk gedrag en "verantwoordelijkheid" zoals Christus, Petrus en Johannes verkondigden; de andere benadrukt uitverkiezing, zoals Paulus deed. Geen van de twee vertakkingen zijn helder en

duidelijk, want ze proberen beide evangeliën te combineren in een onverenigbaar mengsel dat de opperste verwarring veroorzaakt over welke de overhand heeft.

We kunnen ze niet wegzetten als de Bijbel tegensprekend, want beide doctrines zijn daarin te vinden, maar we kunnen wijzen op hun verschillen en ze gescheiden houden. We halen er alleen uit wat van ons is en we pikken niet wat voor de anderen is.

De biechtstoel

Wandelen in het licht betekent niet *zonder zonde*, daarom voorziet Johannes in de verwijdering ervan.

"Indien [als] wij onze zonden belijden, Hij is getrouw en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid." (1Johannes 1:9)

Maar... wie kent al zijn zonden? Velen van ons denken dat we de Heer dienen en zelfs voor Zijn zaak lijden, terwijl we tegen Zijn waarheid in gaan. We zouden allereerst allemaal ons best moeten doen om te ontdekken wat vandaag de dag met zonde bedoeld wordt. Deze is zeker niet beperkt tot grove onzedelijkheid en strafbare feiten, die zelfs de ongelovige als zonde zou herkennen. In de hogere, geestelijke sfeer, ligt een van de gangbare en meest schadelijke fouten in de onjuiste toepassing en toe-eigening van waarheid die niet aan ons toebehoort, zoals deze gedeelten in Johannes' brief.

De schuilplaats van de verzoening

Johannes vertelt ons dat Hij getrouw is en rechtvaardig, om ons de zonden te vergeven en ons te reinigen van alle ongerechtigheid en dat Hij een verzoening voor onze zonden is (1Johannes 1:9 - 2:2). In tegenstelling hiermee vertelt Paulus dat wij zijn

"gerechtvaardigd om niet, uit Zijn genade, door de verlossing in Christus Jezus. Hem heeft God tevoren aangewezen als middel van verzoening door geloof ... zodat Hij [niet wij] rechtvaardig blijft ook als Hij rechtvaardigt wie leeft uit het geloof VAN Jezus. Waar is dan de eigenroem? Die is uitgesloten! Door wat voor wet?- één van werken? Nee, door een wet van geloof! Want wij mogen er op rekenen dat een mens door geloof wordt gerechtvaardigd, los van werken van een wet." (Romeinen 3:24-28, Naardense Bijbel)

Het Koninkrijksevangelie van Johannes stelt hen in staat om op te scheppen. "Ik toonde berouw! Ik beled mijn zonden! Ik deed iets." Dat is de wet van werken. Wij zouden moeten zeggen: "Ik geloof!" Dat is de wet van geloof.

Overwinnaars

De beloningen voor de *overwinnaars* zijn niet van die soort die de leden van *Het Lichaam van Christus* zouden of zouden kunnen waarderen. Gezegend met elke geestelijke zegen te midden van de hemelingen, met onbegrensd leven, wat zouden zij moeten met de vruchten van de boom des levens, die op aarde zal zijn? Zij zullen een hoger leven hebben, lang voor die dag (Openbaring 2:7). Zij zijn al immuun voor de tweede dood, dus zij hebben deze beloning voor de overwinnaar in Smyrna (Openbaring 2:11) niet nodig.

En dat geldt voor alle prijzen. Geen enkele daarvan haalt het bij datgene dat al van hen is door alles overstijgende genade. De rechtvaardiging die van hen is in Christus Jezus, gaat veel verder dan de belofte van witte kleding in de toekomst, en het leven dat zij in Christus hebben staat geen uitwissing toe (Openbaring 3:5). Zij zijn nu al de tempel van God, dus ze hebben niet de belofte nodig om daarin een zuil te mogen zijn (Openbaring 3:12).

De sfeer waarvan Johannes' brieven doortrokken zijn, is drukkend voor diegenen die de ozon van de latere brieven van Paulus hebben ingeademd. De leden van *Het Lichaam van Christus* hebben nu al, door genade, veel grotere geschenken dan de hoogste beloningen die Johannes noemt. Dit komt doordat deze zuiver Goddelijk zijn, zonder enig element van menselijke verdienste of tekortkoming. Die kunnen niet als prijzen gegeven worden, omdat geen enkel vlees ze ooit zal kunnen verdienen.

Alle andere besnidenisbrieven, behalve Hebreëën, zijn gericht aan hen die in *de verstrooiing* zijn en zijn beperkt tot de mensen die toen leefden; maar in Openbaring schrijft Johannes aan toekomstige ekklesia's (gemeenten) wanneer de Koninkrijksgemeente weer aanwezig is. Dat zijn brieven zich ook bezig houden met die tijd, lijkt te worden aangetoond door zijn exclusieve herhaling van de uitdrukking "**ten jongsten dage**" (NBG) of "**ten laatsten dage**" (Naardense Bijbel) (Johannes 6:39,40,44,54; 11:24; 12:48), die hij verkort tot "**de laatste ure**" in één brief (1Johannes 2:18). Dit toont ons ook het verschillende uitzicht in tijd tussen zijn evangelie en zijn brieven. Deze brieven passen in het afsluitende tijdperk vóór de openbaring van Christus.

Johannes - in geest - slaat de dood over

In geest slaat Johannes de huidige, geheime bedeling* over en leeft verder doorheen de *Dag des Heren* en de *Dag van God* op aarde. Hij doet verslag van wat hij zag en hoorde, hoewel de vervulling nog in de toekomst ligt. Hij schreef aan ekklesia's (gemeenten) die nu nog niet bestaan en spreekt een oordeel uit over daden die zij nog niet eens gepleegd hebben. Hij zag de vervulling, in de toekomst, van de verkondiging die in het verleden op een mislukking uitliep.

** [bepaalde periode binnen Gods plan; inrichting van de Goddelijke huishouding; de manier waarop God Zijn verhouding tot de mensen en de verhouding van de mensen onderling regelt.]*

Hij zag de Koning, de Zoon van David, op Zijn troon, de Zoon des Mensen, over de hele mensheid regeren tijdens de *Dag van Yahweh* (*Dag des Heren*), en zijn eigen evangelie van de Zoon van God in vervulling gaan in de gezegende heerschappij van de *Dag van God* op de nieuwe aarde. Maar, hij ging niet de derde hemel in, zoals Paulus deed toen aan hem het vervolg van zijn inspanningen werd getoond bij de inwijding van de huidige geheime bedeling. Johannes had een meer geestelijke bediening dan Petrus en de andere apostelen, maar deze zal hier beneden, op aarde, tot zegen zijn. Die van Paulus is niet alleen meer geestelijk, maar helemaal boven, te midden van de hemelingen.

Petrus verdwijnt

Hoe opvallend het ook is dat Petrus van het toneel verdwijnt in Handelingen, na hoofdstuk 15, het is nog veel opmerkelijker dat Johannes nergens meer gevonden wordt, na hoofdstuk 8, *zelfs nog voordat Paulus geroepen werd*.

Het zeer geestelijke aspect van het Koninkrijksevangelie, zoals Johannes het presenteert, had maar een heel kleine plaats in de vleselijke Koninkrijksgemeente. Laten we vooral niet denken dat het uitging tot de natiën, of dat het versmolt met het evangelie van Paulus. Lang nadat Johannes' naam

wegviel uit het verslag van Handelingen, was hij bij de conferentie die wordt genoemd in hoofdstuk 15. Paulus vertelt ons dat hij een van de steunpilaren was van de Koninkrijksgemeente, en hij gaf Paulus de broederhand (Galaten 2:9) - dat hij (Johannes) voor de besnijdenis zou zijn en Paulus voor de natiën. Johannes ontkende enige connectie te hebben met de volken buiten het Koninkrijksverbond.

Johannes en de natiën

De afvalligheid die Paulus ervoer en die hem veel verdriet deed (2Timoteüs 1:15; Filippenzen 3:18,19) was grotendeels een zich terugtrekken in het evangelie van Johannes, omdat dit zich uitstrekt naar de "wereld." Maar dit is dan ook het doel van het Koninkrijk, want Israël zal een priesterlijke natie worden tot zegen van de rest van de mensheid. In het evangelie van Johannes kwam Hij niet voor allen, maar slechts voor de Zijnen (Johannes 1:11). Hij stierf voor dat volk, zoals de andere verslagen ook weergeven, maar niet *slechts* voor dat volk (Johannes 11:52). Het is verreweg het meest geestelijke van de verslagen, maar dat kan niet betekenen dat het een onmiskenbaar niet-Koninkrijksevangelie is, zodat Johannes zijn troon verliest wanneer de Messias tot Israël komt.

De naam *Jood* komt ongeveer zeventig keer voor in Johannes' epistels, bijna net zo vaak als in het boek Handelingen en bijna vier keer vaker dan in Matteüs, Marcus en Lucas samen. Paulus gebruikt *Jood* ongeveer dertig keer, maar meestal *over* hen, niet *tot* hen. Helemaal tot aan het eind houdt Johannes zijn volk afgezonderd. In zijn laatste brief beveelt hij iemand sterk aan die niets van de heidenen aanneemt (3Johannes :7). Hoeveel evangelisten doen dit vandaag de dag?

Zelfs een paar van mijn vrienden, die de waarheid van *Het Lichaam van Christus* leken te hebben aanvaard, zijn teruggekeerd naar het onderwijs van Johannes. Misschien is dit juist wat de vroege gelovigen in de provincie Asia deden in Paulus' dagen. Hij zegt niet dat zij ophielden te geloven, of dat zij afvallig geworden waren. Hij zegt alleen dat zij van hem afgekeerd werden. Het lijkt teveel van het goede te zijn om alles overstijgende waarheid te aanvaarden en het grootste goed te geven aan hem die dit het minste verdient.

Vertaling: Anke Pronk-Waterlander

www.pronk-stukjes.nl